

Eğitim alıştayı Raporu

Hazırlayan: Dr. Zeynep atay alışkan

Bu alıştayda herşeyden önce çok çeşitli ve geniş bir alan olan Sanat Terapileri üstüne verilen eğitimlerde çeşitliliğin yadsınamaz bir gerçek olduğu vurgulandı. Bununla birlikte ülkemizde henüz gelişme ve kurumsallaşma sürecinin başlangıcında olan bu alan için verilecek eğitimlerdeki standartların belirlenmesinde SPD'nin rol almasının önemi belirtildi. Bu alıştayda eğitim programlarında olması gereken bazı öğelerin dile gelmesinin yanısıra , üstünde daha detaylı düşünülmesi gereken bazı sorular da belirlendi.

Eğitim biçimleri:

Yurt dışında yaygın olarak yüksek lisans düzeyinde verilen sanat terapileri eğitimi, bazı yerlerde lisans düzeyinde de sunulmakta.Genel eğilim bu alandaki ideal eğitim formatının yüksek lisans düzeyinde olacağı yönünde.

Bunun dışında çeşitli meslek gruplarına ve sanat terapilerinin farklı alanlarda , farklı gruplarla kullanımına yönelik sertifika programları da düzenlenebilir.

Bu sertifika programlarını sağlık bakanlığı tarafından onaylanacak şekilde düzenlemek alanın gelişmesi açısından önemli olacaktır.

Özellikle kısa dönemde Toplum Merkezleri'nde kronik psikiyatri hastalarıyla çalışanlara yönelik sertifika programlarının SPD tarafından açılması alanın gelişimi açısından faydalı olacaktır.

Lisans düzeyinde de seçmeli dersler verilebilir.

Bunlar dışında sanat terapistleri sürekli eğitim ve süpervizyon yoluyla kendilerini geliştirmeye devam etmeli.

Eğitimin içeriği:

Sanat terapisi'nin psikoloji, psikoterapi ve sanat dallarından beslenen ama hepsinden farklı bir alan olduğu vurgulandı. Paralel şekilde sanat terapistliğinin de bağımsız bir kimlik olduğu ve belli bir formasyon sonucunda gelişebileceği konuşuldu.

Sanat terapileri alanında ideal bir eğitim programının farklı pek çok öğeyi içinde barındırması gerekliliğinde hemfikir olundu.

Bu ğeler: Psikoloji dersleri, Sanat terapisinin işleyişine dair teori ve uygulama alanlarını içinde barındıran dersler, staj deneyimi ve

süpervizyon olarak özetlenebilir. Bunun dışında adayın kendi sanat terapisi sürecinden geçmesi ve en az bir sanat alanında kendini geliştirmiş olması da formasyonun diğer önemli öğeleridir.

Eğitimin genel olarak deneyimsel yanının ağır basması gerektiği, özellikle eğitimin başlangıç evrelerinde kendini keşif ve grup deneyiminin faydası vurgulandı. Sanat terapisinin temel prensiplerini ve işleyiş yöntemlerini içeren derslerde uygulama ve teorinin genel olarak iç içe geçtiği belirtildi.

Her bir sanat dalının tanı ve sağaltım için kullanılışı arasında ortak öğelerin yanısıra belli farklılıkların da olduğu vurgulandı. Örneğin görsel sanat ürünlerini okumak ile müziği kullanmak ve dans ve hareketi terapötik olarak kullanmak arasında farklar var. Eğitim programları genel olarak estetik duyarlılığı geliştirmenin ötesinde en az bir sanat modalitesinin dilini kavrama, bu modaliteyi tanı ve sağaltım için kullanmak konusunda kişiyi yetkinleştirmeyi de hedeflemeli.

Genel sanat psikoterapileri ile ilgili bir açılış modülü ile ondan sonra farklı modellere yönelen dersler olabilir veya her bir sanat modalitesine ayrı ayrı ağırlık veren programlar olabilir.

Programın odağı farklı sanat modalitelerinin birbirine geçişli bir şekilde nasıl kullanılabileceği yönünde olabileceği gibi (İntermodal Art Therapy ya da Expressive Therapies programlarında olduğu gibi), sadece belli bir sanat modalitesinin terapötik olarak kullanımına da odaklanabilir.

Bunların dışında program içinde yer alabilecek diğer öğeler:

- Programın içinde sanat ve stüdyo dersleri olabilir. Yaratıcılık ve semiotik üstüne dersler olabilir.
- Eğitim süreci boyunca grup dinamiklerinin tecrübe edileceği öğrenciler için bir atölye çalışması ya da deneyim grubu olabilir.
- Sanat terapisinin bireysel ve grup formatında uygulamaları, farklı hasta gruplarıyla çalışmak üstüne dersler ya da modüller olmalı.
- Eğitimin içinde yaşadığımız topluma özgü öğeler, farklı kültürel grupların farklı sanat yollarıyla kendini ifade etmesi, toplumsal hayatta sanatın sağaltıcı kullanımıyla ilgili öğeler olmalı. Kişinin kültürel faktörlere olan duyarlılığı geliştirilmeli.
- Eğitimde bu alana özgü etik prensiplere de yer verilmeli.

-Eğitimin uygulama, staj bölümü de çok önemlidir. Stajda katılımcı gözlemci, co-terapist ve ilerleyen aşamalarda terapist rolü üstlenilebilir.

- Staj deneyiminin yeterli oranda süpervizyonla desteklenmesi çok önemlidir.
- Süpervizyonda vaka sunumlarına yer verilebilir. Bireysel ya da grup ve ilerleyen aşamalarda akran süpervizyonu modeli izlenebilir. Staj deneyimi sırasında meslek etiğinin oturtulması çok önemlidir.
- Eğitimin sonunda bir tez çalışması olabilir. Eğitim boyunca da kişi kendi süreçlerini ele aldığı ödevler yazabilir.
- Profesyonel gelişimin sürekliliği olmalı. Kişi devam eden eğitimler ve süpervizyonla kendini geliştirmeli.
- Ayrıca sanat terapisti kendi sanatsal üretimini de sürekli tutmaya çaba göstermeli.

Eğitime kimler alınmalı:

Bu konuda çeşitli sorular gündeme geldi. Eğitime alınacakların sanatsal alt yapısı olmalı mı? Kişinin hem sanat hem psikoloji eğitimi almış olması mı gerekir? Psikoloji eğitimi almamışlar için bilimsel hazırlık, sanat eğitimi almamışlar için de sanat eğitimine yer verilebileceği konuşuldu.

Öneriler:

- Şu anda halihazırda verilen pek çok farklı sanat terapisi eğitim ve sertifikasyon program olduğuna dikkat çekildi. Bu alandaki çeşitliliğe saygı duyarak SPD olarak eğitimde minimum standartlar belirlenebilir ve bunlar üzerinden sertifika programlarına akreditasyon sağlanabilir.
- Ruh sağlığı alanında farklı gruplarla çalışan belli meslek gruplarına yönelik daha sınırlı sertifika programları geliştirilebilir, örneğin eğitimciler, sosyal çalışmacılar, sağlık çalışanları gibi. Bu sertifika programlarının hedefi ve yetkisi sanat terapisti yetiştirmek olmamalı fakat grup çalışmalarında farklı sanat terapisi yöntemlerine yer verebilmesini mümkün kılmak olmalı. Örneğin Toplum Ruh Sağlığı Merkezleri'inde ya da alkol madde bağımlılığı konusunda çalışan sağlık çalışanları için özel sertifika programları geliştirilebilir.
- Yurtdışında bulunan Sanat terapisi derneklerinin kendi içlerindeki kuralları öğrenip ona göre bir düzenek oluşturmak, yurtdışındaki derneklerle iletişime geçmek önemli olacaktır.
- Hızlı bir şekilde bakanlık düzeyinde sanat terapisti görev tanımının yapılması çok önemli. Bu sayede Toplum Ruh Sağlığı Merkezleri gibi yerlerde sanat terapisi uygulamalarına yer verilebilir.

-Ruh sağlığı alanında çalışanları ve genel olarak toplumu sanat terapistinin kim olduğu ve nasıl çalıştığı üstüne bilgilendirmek gereklidir.

-İleride yapılacak alıştay ve komisyon çalışmalarında eğitimde olması gereken öğelerin netleştirilip, toplam teorik ve uygulamalı eğitim saatleri, gereken minimum süpervizyon saati, eğitici özellikleri, farklı eğitim programlarına kimlerin kabul edilebileceği, farklı eğitim programları sonrasında katılımcılara sunulacak belge ve yetkiler gibi konulardaki standartların netleştirilmesi gereklidir.